

Látogatás a királyi várpalota építőjénél

— A NÉP tudósítójától —

Szerényen húzódik meg *Hausmann* Alajos háza a *Tabán* ódon stíliú százados épületei között, de a tágas előcsarnok, amely a belépőt fogadja szobraival, rellefjeivel, azonnal elárulja művész gazdáját. Az őszhajú öreg ur kedves szerénységgel tiltakozik a nyilván-

mészetesen Magyarország legnagyobb épülete, a *királyi várpalota*, amely az egész világ egyik legnagyobb királyi lakása.

Elővett egy óriási nagy *diszalbumot*, amelyet a királyi palota elkészítésének emlékére adtak ki alig néhány pél-

Hausman Alajos

(Pérez Imre rajza)

nosság elé vitele ellen és csak hosszas rábeszélésre, amikor biztosítjuk, hogy nagyszerű alkotásait úgy is állandóan érdeklődésben tartják a közönséget, hajlandó művésznünk elé ülni. Lassan melegedik bele a beszédbe, de csakhamar ráterelődik a szó az ő nagy alkotásaira, amelyek Budapestnek és egész Magyarországnak büszkeségei.

— Legutolsó művem — mondotta — a *Műgyelem* volt, azóta egyáltalában nem foglalkozom sem a tanítással, sem építéssel. Sajnos, a mai helyzet olyan, hogy építésről komoly értelemben véve, szó sem lehet. Ma talán az építészeknek van legrosszabb sorsuk. Kénytelenek a legközönségesebb munkával is beérni, ha egyáltalában hozzájutnak. A mai építészgeneráció, ugyszólván, mind az én tanítványom és közülök többen nagyon szép dolgokat produkáltak. Így a nemrégiben meghalt *Nagy Virgil* igen előkelő építész volt. *Korb Flóris*, *Györgyi Géza* szintén az én hallgatóim voltak. Kortársaim közül már csak egyedül maradtam, valamennyien meghaltak. *Ybl*, *Lechner*, *Weber*, *Schulek*, *Koch* és a többiek... Itt vannak mind — rámutatott a falon egymás mellé sorakozó arcképekre. Hűséges munkatársam, *Lotz Károly*, akit a világ legnagyobb tehetségű művészeinek tartok, valamint berlini tanárom, *Ende*, szintén meghaltak. Ma már épületeimen kívül alig van valami, ami a régi világhoz fűz. Egész sereg épületem van nemcsak itt Budapesten, hanem az ország minden részében, de valamennyi között legkedvesebb előttem a *Kuria*, amelyet legjobban sikerült alkotásomnak tartok. A *Newyork-palota*, az *Erzsébet-kórház*, *Szent István-kórház* és még számos kisebb-nagyobb épületet készítettem. A legnagyobb művem ter-

dányban és nagy szeretettel kezdi magyarázni a képeket és tervrajzokat, amelyek a királyi palota történetét *Mátyás király* palotájától egészen a mai napig összefoglalják. Tizenhét évig tartott az építkezés — mondotta — s ez alatt *őfelsége Ferenc József* állandóan a legnagyobb érdeklődéssel kísérte az építés menetét. A terveket állandóan gondosan áttanulmányozta, sőt több ízben irodamba is jött, hogy egyes részletekre nézve utasításokat adjon. *Őfelsége* nagyon szerette a régi *Mária Terézia*-féle palotának méltóságos egyszerűségét, a kényelmet és élénken elítélte az építészet modern kinövészeit. A királyi palota minden egyes darabja, de még a berendezése is magyar földről való, magyar művészek munkája. *Őfelsége* teljesen saját ízlése szerint választotta a belső berendezést és állandóan nagy érdeklődéssel foglalkozott a történelmi nagy termek, a *Szent István* és *Habsburg*-termek korhű festményeivel és berendezésével. Sokszor emlegette, mennyivel nagyobb a kényelme itt budapesti palotájában, mint akár a *Burgban* vagy *Schönbrunnban*.

Ha a rajz elkészült, elbucszunk a legnagyobb élő magyar műépítésztől, de még egyszer lelkünkre köti, hogy, ha csak lehet, álljunk el szándékunktól és ne vigyük őt újra a nyilvánosság elé. Hazafelé jövet, visszanézünk a *Duna* felett büszkén emelkedő óriás palotára, amelyet a magyar nép emelt önerejétől szeretett királyának. Arra e palota, királyi urát várja, vajjon meddig kell várnia?...

(Dr. Sz. E.)